ANADOLU'NUN SU DÜNYALARI

Anadolu'nun Su Dünyaları
© Koç Üniversitesi Yayınları, 2025
Koç Üniversitesi Anadolu Medeniyetleri Araştırma Merkezi (ANAMED) Serisi
EDİTÖRLER: Alexis Wick, Matthew Harpster, Alexis Rappas

YAZARLAR
Ahmet Conker
N. İlgi Gerçek
Antonis Hadjikyriacou
Gelina Harlaftis
Matthew Harpster
Faisal H. Husain
Christina Luke
Jean-François Pérouse
Alexis Rappas
Caterina Scaramelli
Akın Sefer
Müge Durusu-Tanrıöver
Alexis Wick

ÇEVİRİ
Aymesey Albay

REDAKSİYON
Özge Ertem, Tara Ingman

YAYIN KOORDİNASYONU
Erkin Bulut, Hilal Küntüz

ÖN HAZIRLIK
Alican Kutlay, Buket Coşkuner

KİTAP TASARIMI
Sinan Kılıç, Alef Editorial Design

KAPAK TASARIMI
Hilal Küntüz, Sinan Kılıç

ANAMED Araştırma Yöneticisi
Duygu Tarkan

ANAMED Direktörü
Chris Roosevelt

BASKI
Mutlu Basım
Maltepe Mah. Davutpaşa Cad.
Güven İş Merkezi C Blok No. 83/3 İç
Kapı No. 264
Zeytinburnu/İstanbul
Sertifika no. 48627

YAYIMLAYAN
Koç Üniversitesi Yayınları
UNVEST A.Ş.
Koç Üniversitesi Merkez Kampüs
Rumelifeneri Yolu 34450
Sarıyer/İstanbul/Türkiye
T. +90 212 338 10 00
press.ku.edu.tr | kup@ku.edu.tr
Sertifika No. 73024

BİRİNCİ BASKI
İstanbul, Aralık 2025
ISBN 978-625-8520-05-7

Ön ve arka kapak görseli: Gemi tasvirli İznik tabağı, yaklaşık 1625–1650. Frit hamurlu, çok renkli sıraltı boyalı ve sırlı seramik. Victoria and Albert Museum, envanter no. 315-1867. Wikimedia Commons (CC0 1.0).

© 2025. Bu eser, CC BY-NC-ND 4.0 lisansı ile lisanslanmıştır. Bu lisansın bir kopyasını görüntülemek için lütfen https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/ adresini ziyaret edin.
Bu kitabın yazarları, eserlerinin kendi orijinal yaratımı olduğunu ve eserlerde dile getirilen tüm görüşlerin kendilerine ait olduğunu, bunlardan dolayı kendilerinden başka kimsenin sorumlu tutulmayacağını; eserde üçüncü şahısların haklarını ihlal edebilecek kısımlar olmadığını kabul ederler.
Bu kitaptaki tüm makaleler bağımsız hakem değerlendirmesinden geçmiştir.

KOÇ UNIVERSITY SUNA KIRAÇ LIBRARY CATALOGING-IN-PUBLICATION DATA

Anadolu'nun su dünyaları / Müge Durusu-Tanrıöver, Faisal H. Husain, Gelina Harlaftis, ,Akın Sefer, Antonis Hadjikyriacou, N. İlgi Gerçek, J.-F. Pérouse, Ahmet Conker, Caterina Scaramelli, Christina Luke, Alexis Rappas, Alexis Wick, Matthew Harpster ; çeviren Aymesey Albay, Senem Özden ; editör Alexis Rappas, Alexis Wick, Matthew Harpster ; hazırlayan Sinan Kılıç. İstanbul : Koç Üniversitesi Yayınları, 2025.

144 pages ; 19 x 26 cm. Koç Üniversitesi Yayınları ; 366

ISBN 978-625-8520-05-7

1. Water–Turkey. 2. Water and civilization—Turkey–History. 3. Water-supply–Turkey. 4. Water–Social aspects–History. 5. Navigation–Turkey–History. 6. Naval art and science—History–Turkey. 7. Aquatic ecology. 8. Hydrology–Turkey. I. Title.

TD311.T36 2025

Anadolu'nun Su Dünyaları

Ed. Alexis Wick — Matthew Harpster — Alexis Rappas

İçindekiler

Teşekkürler 7

Giriş 9
ALEXIS WICK — MATTHEW HARPSTER — ALEXIS RAPPAS

Kıyısız? Hitit İmparatorluğu ve Geç Tunç Çağı'nda Akdeniz Ticaret Ağları 15
MÜGE DURUSU-TANRIÖVER

Modern Dönem Öncesi Anadolu Tarihinde Dicle ve Fırat Nehirlerinin Görece Önemsizliği 27
FAISAL H. HUSAIN

'Ada Anadolu,' Bir Denizcilik Tarihi Yaklaşımı 39
GELINA HARLAFTIS

Denizi Bilmek ya da Bilmemek? On Dokuzuncu Yüzyıl Osmanlı "Sahil Kazaları"nda Zorunlu Donanma Hizmeti Üzerine Mücadeleler 57
AKIN SEFER

Karada Kazanıp Denizde Kaybetmek: Yunan Devrimi ve 'Mavi Vatan' Doktrininin Düşünsel Kökenleri 67
ANTONIS HADJIKYRIACOU

Su Ayinleri: Hitit Anadolusu'nda Kutsal Peyzajların Oluşumu ve Algılanışı 83
N. İLGİ GERÇEK

İmar, Islah ve Derelerin İnkârı: Yerel Hidrolojik Özellikleri Göz Ardı Ederek Ankara'yı Planlamak/İnşa Etmek (1924–1950) 93
JEAN-FRANÇOIS PÉROUSE

Su Kaynaklarının Gelişimi Çerçevesinde Kültür, Kimlik ve Güç İlişkisi: Türkiye'den Örnek Olaylar 103
AHMET CONKER

Aidiyetin Su Ekolojileri: Delta Alanlarında Sucul Olan Üzerine Etnografik Düşünceler 115
CATERINA SCARAMELLI

Kayıp Cennetin Uzun Süreci (*Longue Durée*): Anadolu'nun Sulak Alanlarının Antroposen Çağı 125
CHRISTINA LUKE

Katkıda Bulunanlar 141
Dizin 145

Teşekkürler

17. Uluslararası ANAMED Yıllık Sempozyumu'nda sunulan bildirilerden bazıları hakem değerlendirmesinden geçtikten sonra yeniden düzenlenerek elinizdeki kitapta yayımlandı. Bu kitabın editörleri olarak, sempozyuma ev sahipliği yapan ANAMED'e ve direktörü Profesör Chris Roosevelt'e teşekkürlerimizi sunuyoruz. Sempozyumun idari, editoryal, lojistik ve teknik koordinasyonuyla yorulmaksızın ilgilendikleri için ANAMED ekibinden Buket Coşkuner, Naz Uğurlu, Alican Kutlay, Yağmur Uyanık, Duygu Tarkan ve Murat Türk'e ve araştırma asistanlarımız Şehnaz İyibaş, Burcu Ustabaş ve Savannah Bishop'a müteşekkiriz. Ayrıca bu etkinliğe ek finansal destek sağlayan KUDAR'a ve aramızdan Dr. Matthew Harpster'a teşekkür borçluyuz. İngilizce ve Türkçe ciltlerin çevirisini üstlenen Aymesey Albay'a, tasarımı için Sinan Kılıç'a ve ANAMED'in editoryal ekibini oluşturan Dr. Özge Ertem ve Dr. Tara Ingman ile yayıma hazırlık süreçlerini yürüten Hilal Küntüz ve Erkin Bulut'a bu kitabın yayımlanma sürecindeki değerli katkıları için teşekkürlerimizi sunuyoruz. Kitabın dizinini hazırlamakla çok iyi bir iş çıkaran Cenker Sarıkaya'ya da çok teşekkür ederiz. Son olarak, bu yayının çalışmalarına 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen yıkıcı Türkiye-Suriye depremlerinin gölgesinde başladık. Bu felakete rağmen kitaptaki bölümlerini sebatla tamamlayan katılımcılara minnettar olduğumuzu bildiririz.